

Aparador: coordina Ester Pino

■ Mariano Maresca (ed.) Visiones de Pasolini Ediciones Pensamiento

Es recullen en aquest llibre set conferències sobre Pasolini que, a l'octubre del 2005, trenta anys després de l'assassinat del poeta, es van pronunciar al Círculo de Bellas Artes i que mostren alguns dels molts tipus d'apropament que solen fer-se a l'obra pasoliniana, a partir de quatre qüestions essencials: la tradició, l'homologació, la contradicció, la desesperació i la vida.

Des del retrat moral de Pasolini que dibuixa Alfonso Berardinelli es passa a una altra cara del poeta: el retrat que li fa Pietro Barcellona a partir de la tragèdia com a nexa. Els articles d'Stefano Casi i Andrés Soria són contribucions de caràcter específicament filològic, mentre que els altres tres textos tracen interpretacions globals de l'obra de Pasolini: Franco Cassano estudia la seva capacitat profètica des de l'oxímoron; Mauro Ponzì també tracta allò sagrat però des de la iconografia de la tradició i Marco A. Bazzochi s'encarrega de situar Pasolini "entre dos segles". En definitiva, diferents cares del diamant de Bolonya. **Ester Pino**

■ Andreas Maier Kirilov Adriana Hidalgo

Andreas Maier (1967) està considerat en part, un autor de literatura pseudojuvenil per les situacions i els personatges que tracta a les seves obres. La temàtica de fons, però, és força complexa i de pòsit político-filosòfic. L'autor de *Martes del bosque* (Adriana Hidalgo, 2000) i *Klausen* (Tusquets, 2002) centra l'inici de *Kirilov* en una comunitat de veïns de l'Alemanya actual que viuen atents a l'arribada a l'edifici (a la Kellerstrasse de Frankfurt) de Franz Kober després de l'absència d'aquest durant un any. El veïnat espia i tergiversa la vida de Kober des d'una mirada semblant a la dels veïns de Josef K. d'*El procés* recollint-ne cert to humorístic, absurd i alhora carnavalesc –perquè sí, l'obra de Kafka també inclou l'humor– i apareix narrada –i aquest és el do de Maier– en una xarxa de diàlegs ràpids i excèntrics. Una novel·la coral que ja a l'inici forja un primer plànol, el de la societat alemanya de mitjana i tercera edat en contraposició a la joventut, que inclou Kober i altres protagonistes (Anja, Julian...) que aniran apareixent a mida que avança l'obra i canviant així la perspectiva d'aquesta. Aquests joves estudiants formen un segon plànol coral –i el veritable protagonista– quan entren en contacte amb un grup de joves russos. Entre tots passen a defensar l'indefensable, una política anàrquico-radical en contra, entre d'altres coses, del món burocràtic. El nucli de tot plegat és Kirilov, símbol dostoievskià d'*Els dimonis* i també de la disconformitat, portada cap a l'actualitat, envers el món globalitzat.

A través de la presència de tots aquests personatges Maier posa sobre la taula un conglomerat que barreja diferents visions i interessos polítics, el cara a cara de diferents llengües i cultures. Dins d'una marc neorealista italià on tots mengen, s'emborrallen i es mouen com a herois caiguts que, malgrat les seves intencions, estan tristament perduts, *Kirilov* és amena i alhora interessant, en tant que contextualitza l'Alemanya actual, la passada i Europa en general. **E.P.**

■ Iris Murdoch El príncipe negro Lumen

D'entre les 26 novel·les que va escriure Iris Murdoch (Dublín, 1919), *El príncipe negro* és una de les més elaborades, completes i vitorejades per la crítica. En ella, Murdoch construeix un edifici novel·lesc clàssic, on es mou entre la línia de la narrativa realista més experimental del XIX i l'obra ficcional abarcadora de diferents trames i temes de George Eliot. L'obra ve narrada per Bradley Pearson, un escriptor que pateix un bloqueig creatiu i que topa amb l'entorn que el rodeja (el seu germà, la seva exdona i un exitós escriptor anomenat Arnold Baffin). A través d'una veu persuasiva i seductora que fa impossible abandonar la lectura, el protagonista va buscant una sortida a la seva situació a la vegada que ens explica una història d'amor. Tot això escrit en un diari que es presenta comentat per un editor i amic de l'escriptor, P.A. Loxias, tècnica narrativa clàssica que atorga al llibre un sistema de lleis narratives que fan de l'obra una petita caixa plena de sorpreses i alhora magistralment tancada. **E.P.**

■ Naguib Mahfuz El carreró dels miracles Bromera

Fa exactament 60 anys que es va publicar l'original d'*El carreró dels miracles*, l'obra més popular i traduïda del premi Nobel Naguib Mahfuz (1911) i ja un clàssic de la literatura àrab. En la ficció de Mahfuz, el carrer Midaq en el passat era un dels centres neuràlgics d'El Caire, i ara té una vida pròpia que està al marge de l'activitat que l'envolta. Un microcosmos tancat on es creuen les vides dels personatges que l'habituen, i que s'allunya de les primeres obres de Mahfuz sobre la història dels faraons. *El carreró dels miracles* és una obra coral i un bon experiment narratiu on les històries i les veus es barregen a partir del fil dels records. D'entre les ambicions dels personatges del carrer, l'autor ens relata la recerca d'Hamida per trobar un marit ric. En general, un mosaic d'éssers humans que busquen aconseguir els seus desitjos a mida que aquests desapareixen davant el pas del temps, dins d'una gran obra, tant en el pla temàtic com en el formal, que també suposa un apropament a la cultura moderna egípcia. **E.P.**

■ Cormac McCarthy La carretera Edicions 62

La carretera és la desena novel·la de Cormac McCarthy (1933) i la que li ha procurat el Premi Pulitzer 2007. La seva obra sol tractar l'home en la solitud més dura i en constant lluita amb la naturalesa per forjar-se un camí (una mica amb l'autoesperit de superació, que es resol en fracàs, d'*Ell vell i el mar* de Hemingway). A *La carretera* se centra, però, en un futur apocalíptic en què un pare i un fill fugen amb obstinació d'una resta de supervivents que s'han convertit en caníbals. El final d'un món ple de violència, sang i destrucció, en què un pare només amb l'ajuda d'una pistola intentarà defensar el seu fill de qualsevol atac.

L'estil de McCarthy és senzill i proper, sobretot quan es para a mirar contemplativament el paisatge, en els seus sorolls i els seus silencis. Dins d'aquesta *road movie* dura i desesperançadora, en què regna el mal, s'encén però una guspira il·luminadora, l'amor entre pare i fill, que embolcalla l'aridesa de la novel·la d'un ambient poètic molt embriador. **E.P.**

■ Georg Simmel Imágenes momentáneas Gedisa

Aquest volum recull una selecció de les col·laboracions de Simmel per a la revista *Jugend* ('joventut') entre el 1897 i el 1907, quan el filòsof estava interessat en qüestions relacionades amb l'experiència estètica de la modernitat. La paradoxa d'allò modern radica en què fins i tot allò que no forma part de les relacions econòmiques és influenciat en el seu desenvolupament. Tot es torna efímer o passatger i adquireix la categoria d'instrument per a la visió essencial de les coses, que fa que es mostri el seu significat veritable. Dins d'aquestes "imatges momentànies", Simmel intenta assegurar zones de protecció de la subjectivitat dins d'allò canviant i, a partir d'exemples quotidians, parla dels diners, de la infidelitat o de la moral. Una introducció a la filosofia pràctica d'un dels grans pensadors de la modernitat, que va influir tant en Max Weber com en Martin Heidegger, però va ser sobretot en Walter Benjamin arran dels seus estudis sobre el comportament individual dins dels grups socials i l'espai de la ciutat moderna. **E.P.**

■ Joseph Roth Tarabas Acanalado

Escrita en l'exili alcoholitzat de París, *Tarabas* és un particular homenatge als grans del XIX rus, sobretot Dostoievski. Tarabas es un personatge que es mou per voluntat de poder i, com li diu una gitana, un assassí que esdevindrà sant: un ésser del subsòl. Aquest comença el seu viatge cap a l'abisme a Nova York, on ha fugit de la seva enyorada pàtria per un assumpte tèrbol. D'aquesta "ciutat de pedra" aconseguirà tornar per participar a la Gran Guerra, ja que és buscat per infligir una brutal pallissa. La guerra suposa la seva salvació, ja que no tem la mort i en gaudeix de les altres. A la segona part Tarabas abandona Koropta, el seu destí postbèl·lic, i comença a deambular per la regió; esdevé un rodamón que intentarà redimir-se. Una obra profunda i addictiva sobre la vida d'un "hoste d'aquesta terra", un personatge primari, sincer, instintiu. També sobre la vida penosa dels jueus a l'Europa central, poc abans de l'anihilació nazi. L'escena del program, a mitja novel·la, n'és tota una premonició. **Esdres Jaruchik**

■ **Stendhal**
¿Quién me defenderá de tu belleza?
Pre-textos

Pre-textos ha tret en edició bilngüe (castellà i francès) aquesta novel·la breu de l'escriptor romàntic-realista francès plasmador de les passions, aquest cop les de l'amor entre el pintor, escultor i arquitecte Michelangelo Buonarroti i Tommaso Cavalieri, el jove aristòcrata romà destinatari de molts dels poemes del geni renaixentista. En la gènesi d'aquest llibre es creuen les dues grans línies de l'escriptura d'Stendhal: l'autobiografia i la novel·la, i és que l'obra està extreta de les anotacions del seu diari, que van anar creixent fins a convertir-se en un episodi novel·lesc inacabat ple de poesia.

El títol va ser escollit per Carlo Vivari, un bibliotecari eminentment stendhelià que va elegir un endecasil·lab de les *Rimes* de Michelangelo: "Chi mi difenderà dal tuo bel volto?". La novel·la, a més de tractar la relació amorosa dels protagonistes, posa en el mapa una Florència atenesa –recuperant el to del *Banquet* de Plató– com a capital de la modernitat per l'eclosió del Renaixement italià. **E.P.**

■ **Jane Austen**
Amor i amistat. Les tres germanes
Angle

Aquests dos relats pertanyen a la *juvenilia* de Jane Austen (1875-1817), és a dir, als escrits de la seva adolescència que sorgeixen del si familiar i sense cap mena de pretensió de publicació, però que mostren ja l'estil i la filosofia de la seva narrativa posterior.

Jane Austen va viure sempre soltera i al camp amb la seva única germana; i ja de ben jove la Jane dolça i casolana va ser capaça de carregar contra la societat del seu temps i parlar de la sotmesa situació de la dona en relació amb l'home. És per això que la crítica feminista l'ha considerat seguidora del pensament de Mary Wollstonecraft –la mare de Mary Shelley– sobre l'educació de la dona. La seva crítica es mou entorn del criteri de *correcció*, que és el que "havien de seguir" les dones del seu temps per poder maridar i portar una vida pacífica i decorosa.

Mentre que *Amor i amistat* és una novel·leta epistolar on Laura explica a la filla de la seva millor amiga les penúries per les quals ha passat, *Les tres germanes* és una *nouvelle* en clau còmica però amb un substrat ben àcid, i formada d'escenes dramàtiques en què una mare i tres filles intenten negociar la dot que rebrà la filla gran al casar-se amb un home al qual odia.

L'originalitat d'Austen és que la seva elegància refinada no treu lloc a la ironia de múltiples idees concorrents que se'ns fan evidents quan aprenem a llegir entre línies, idees que ja apareixen en aquests dos relats però d'una manera més sincera i més perversa, perquè l'Austen encara no ha assolit les tècniques que prendrà la seva narrativa més distanciada però també crítica en obres mestres com *Mansfield Park*.

Virginia Woolf va comparar-la amb Emily Brönte. D'aquesta va dir que tenia més geni a l'hora d'inventar caràcters i trames, però que escrivia amb tanta ràbia contra la societat que el seu fraseig es veia tenyit d'un estil més barroer; per contra, la Woolf de l'escriptura d'Austen va afirmar que es movia en un plànol més suau, igual de crític però sense ràbia, per la qual cosa la qualitat de l'obra austeniana té més qualitat. **E.P.**

■ **Woody Allen**
Pura anarquia
Tusquets

S'edita una nova tongada de contes del de Brooklyn, apareguts darrerament al diari *The New York Times*, que segueixen la línia dels anteriors, amb l'humor ràpid i intel·ligent de gran part de la seva cinematografia i on es fa més plausible la crítica que hi amaga al darrere. Una crítica que apareix de dues maneres: d'una banda, a través del monòleg d'un personatge amb aires de grandesa que resulta ser un complet fracassat extremament ridícul; de l'altra, mitjançant un discurs on es barregen referències literàries o les grans idees de la humanitat –en un conte fa un passeig per la història del pensament a través de la dieta dels filòsofs més importants– sempre des d'una visió irònica. A partir d'aquí, i amb símils que barregen l'absurd amb l'exageració, els relats, àgils i sense complexitats, treuen a la llum els defectes més macabres de l'alta societat americana o el cinema de Hollywood; o denuncien des de la roba moderna (i els que la porten) fins el món de les subhastes, fregant la problemàtica de la condició humana des del sarcasme alienià. **E.P.**

■ **Jeremiah: Elsie y la calle**
Hermann
Dolmen

Jeremiah és una sèrie europea de còmic d'aventures molt longeva i ara arriba a l'entrega vint-i-setena. Les aquarel·les de l'historietista belga Hermann (Bércevé, 1938) continuen lluint com als darrers volums. *Jeremiah* és una mena de western postapocalíptic que canvia els cavalls per motos i els poblats de l'oest per ciutats derruïdes o a mig refer. El que no canvia és un paisatge humà bastant corromput i la llei del més fort com a regla de convivència. *Jeremiah* i el seu company Kurdy són companys de viatge i, alhora, personatges antagonístics. *Jeremiah* és tot altruisme mentre que Kurdy és l'exemplificació de l'individualisme. Ambdós tenen tanta facilitat per ficar-se en merders aliens com per sortir-ne indemnes. Elsie, una noia del carrer tan viva com hàbil per pispar, es creua en el seu camí. Ella vol fer un tomb a la seva vida quedant-se amb la caixa forta de Bliz, el mafiós local. Per aconseguir-ho es procurarà l'ajuda del duet protagonista, malgrat que ells no ho saben... **Quim Pérez**

■ **Ni puta gracia**
Joscha Sauer
PlanetaDeAgostini

Segona entrega dels acudits gràfics d'aquest humorista alemany que des del 2000 penja a www.nichtlustig.de i que tenen completament enganxats milers de compatriotes. Sauer fa acudits amb animals, jugant amb les seves característiques pròpies, però també ha aconseguit crear un planter de personatges propis: el leti, els Estúpids i Sucides Lemmigs, un senyor que viu en un pis de menys de mig metre quadrat, etc. Malgrat el títol els acudits de Sauer són graciosíssims i plens d'enginy; aquí, a les planes de la revista *El Jueves* Carlòs fa un tipus d'humor molt semblant. Una bona mostra d'aquest humor animal: un castor i un porc espí van a la deriva en un bot inflable i es troben al mig del mar un rai de troncs. Aleshores el porc espí li diu: "Fa setmanes que no m'assec i tu fa setmanes que no menges. Ens ho juguem als daus. D'acord?". O uns ninots de neu que juguen a llançar-se boles de neu al crit de "guerra de pròtesi!". Absolutament recomanat per riure com uns veritables animals. **Q.P.**

■ **Barrio 4**
Carlos Giménez
Glénat

El millor historietista espanyol viu conclou amb les desventures del seu *alter ego*, Carlines, un cop *alliberat* dels hospicis de l'Auxilio Social. Som als anys cinquanta en un barri madrileny i Giménez segueix la veta de la seva memòria per ajustar comptes amb el franquisme. Com ja va fer a la seva obra magna *Paracuellos* –hi ha una edició integral recent a Mondadori– el protagonisme es desplaça de l'individu al grup social, concretament als pobres. És l'Espanya dels vencedors i dels vençuts on la violència funciona com una moneda de curs legal. Giménez la recrea amb verisme en els diàlegs i els escenaris, i amb una administració sàvia de les anècdotes elevades a metàfores. Un bon exemple el tenim a la punyent *Ese día...* on a Alfredo se li mor la mare sense que ningú li digui què ha passat fins que el taüt ja és al cementiri. A la part visual l'artista madrileny trenca amb la graella rígida d'altres sèries i dóna una mica de via lliure al gran dibuixant que porta a dins. **Q.P.**

■ **Klezmer: Feliz aniversario, Scylla**
Joann Sfar
Norma

El prolífic Sfar amb sèries com *El gato del rabino* o *La mazmorra* lliura el segon episodi d'aquesta novel·la gràfica juvenil. Una colla de músics diversos, arplegats però voluntariosos, principalment jueus i gitanos perseguits, s'ajunten de manera accidental per sobreviure amb la seva música. A Odessa són contractats per animar l'aniversari de la vella Scylla amb música i cançons durant tota una nit on els passa de tot i més. El *klezmer* és una música d'arrel hebrea que es toca a les celebracions jueves per ballar-la en grup. També és la banda sonora d'aquesta història ja que totes dues són canviants, volàtils, confuses... com la vida mateixa que volen emmirallar. Volen reflectir totes les emocions de la vida, des del plor fins a l'alegria, ja que l'existència humana és una combinació de moments de tota mena. Al segon volum el dibuix millora força i ja no sembla fet tan de pressa i corrents. L'edició es completa amb un annex sucós on Sfar ens lliga un tractat sobre l'aquarel·la. **Q.P.**